

**Результати опитування роботодавців
щодо вдосконалення змісту і практичної спрямованості освітньо-
професійних програм спеціальності 231 Соціальна робота**

Мета: виявлення думки роботодавців щодо якості підготовки фахівців за освітньо-професійними програмами спеціальності 231 «Соціальна робота», визначенні відповідності змісту навчання сучасним вимогам ринку праці.

Анкета містить 8 питань (4 закритого та 4 відкритого типу).

Респонденти: зовнішні стейкхолдери кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти. Опитування було реалізовано за допомогою Google Forms.

Зміст анкети

1. Оцініть за 5-бальною шкалою відповідність кожної освітньої програми потребам сфери, в якій Ви працюєте.
2. Оцініть на скільки вам зрозумілі цілі освітньо-професійних програм.
3. Вкажіть 2-3 практичні навички або інструменти, якими повинен володіти випускник ОП для ефективної роботи у вашій сфері. *(відкрите питання)*
4. Яких знань або умінь, на Вашу думку, бракує молодим фахівцям під час працевлаштування?
5. Які теми, модулі або курси варто додати (або розширити) у програмах? *(відкрите питання)*
6. Які інноваційні підходи або практики ви хотіли б бачити у підготовці студентів?
7. Які нові професійні виклики Ви бачите у сфері соціальної роботи/педагогіки, які ще не відображені в ОП? *(відкрите питання)*
8. Ваші загальні коментарі або побажання до змісту ОПП чи підходів до підготовки фахівців. *(відкрите питання)*

Результати опитування

1. Відповідність кожної освітньої-професійної програми потребам сфери, в якій працюють респонденти.

- Освітньо-професійну програму «Соціальна робота та соціальна педагогіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти було оцінено респондентами на 5 балів. Інших оцінок не було визначено.

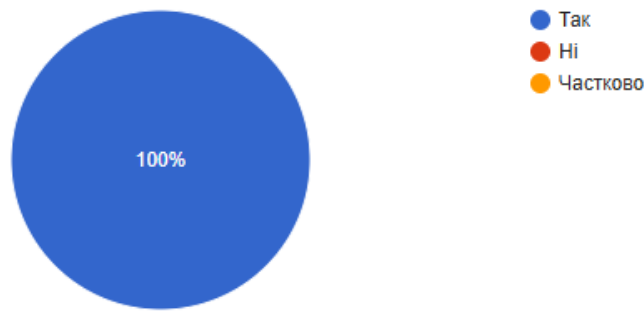
- Освітньо-професійну «Соціальна робота та практична психологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти було оцінено респондентами на 5 балів. Інших оцінок не було визначено.

- Освітньо-професійну «Соціальна педагогіка» другого (магістерського) рівня вищої освіти було оцінено респондентами на 5 балів. Інших оцінок не було визначено.

- Освітньо-професійну «Поствоєнна соціально-психологічна реабілітація» другого (магістерського) рівня вищої освіти було оцінено респондентами на 5 балів. Інших оцінок не було визначено.

Висновок: на думку респондентів освітньо-професійні програми спеціальності 231 Соціальна робота повністю відповідають потребам професійної сфери; максимальний бал підтверджує високий рівень якості освітніх програм, їх актуальність, практичну спрямованість та повну відповідність сучасним запитам соціальної сфери. Результати також свідчать про ефективність чинної структури та змісту підготовки фахівців як на бакалаврському, так і на магістерському рівнях.

2. Оцініть зрозумілості цілей освітньо-професійних програм.

- 100% респондентів відповіли, що цілі освітньо-професійних програми зрозумілі.

Висновок: цілі освітньо-професійних програм для всіх респондентів повністю зрозумілі. Всі опитані зазначили, що цілі програм є чіткими та зрозумілими, що підтверджує ефективність їх формулювання та належний рівень інформування стейкхолдерів; прозорість освітніх програм і їх орієнтацію на чітко визначені результати навчання.

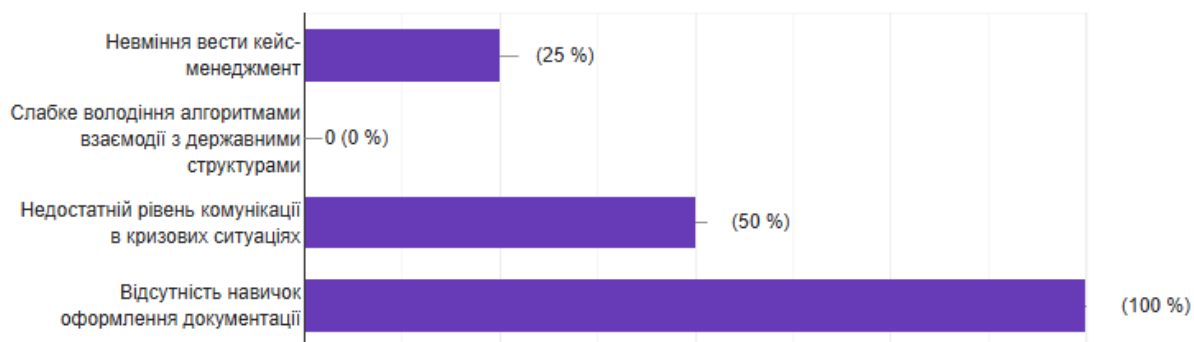
3. Вкажіть 2-3 практичні навички або інструменти, якими повинен володіти випускник ОП для ефективної роботи у вашій сфері.

Респонденти вказали наступні навички/інструменти:

- методи роботи з сім'ями та вразливими групами;
- навички фасилітації та медіації;
- робота з цифровими системами соціальних послуг.

Висновок: для ефективної професійної діяльності випускники освітньо-професійних програм повинні володіти сучасними практичними навичками та інструментами, зокрема, роботодавці відзначили важливість володіння методами роботи з сім'ями та вразливими групами; навичками фасилітації та медіації, а також умінням працювати з цифровими системами соціальних послуг. На думку респондентів необхідно поєднати комунікативні, практичні та цифрові компетентності у підготовці майбутніх фахівців.

4. Знання або уміння, яких бракує молодим фахівцям під час працевлаштування.

- 25% респондентів визначили – невіміння вести кейс-менеджмент.
- 0% респондентів визначили – слабе володіння алгоритмами взаємодії з державними структурами.
- 50% респондентів визначили – недостатній рівень комунікації в кризових ситуаціях.
- 100% респондентів визначили – відсутність навичок оформлення документації.

Висновок: наявні чітко окреслені прогалини у підготовці молодих фахівців, які впливають на їхню готовність до професійної діяльності. Найбільш критичним є відсутність навичок оформлення професійної документації, що потребує першочергового посилення в освітньому процесі; недостатній рівень комунікації в кризових ситуаціях; часткові труднощі у веденні кейс-менеджменту. Водночас не виявлено проблем із володінням алгоритмами взаємодії з державними структурами. Необхідно посилити практичну підготовку здобувачів, зокрема у сфері документування, кризової комунікації та кейс-менеджменту, як ключових складових професійної компетентності соціального працівника.

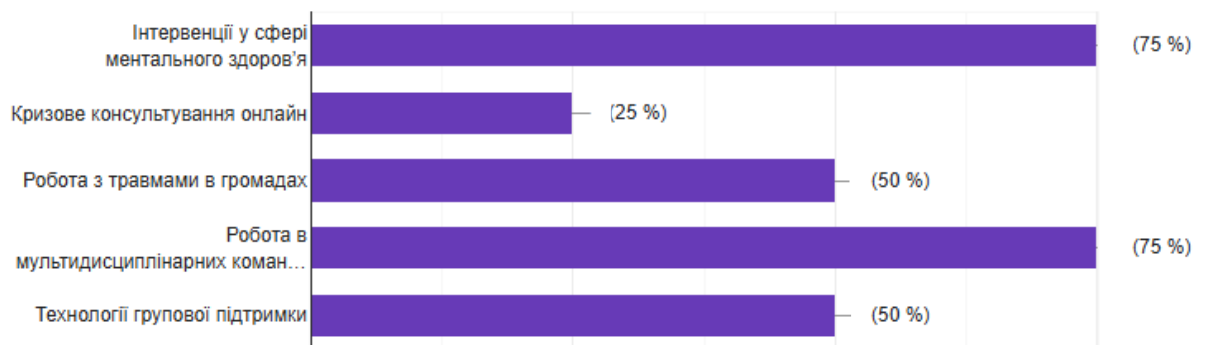
5. Теми, модулі або курси, які варто додати (або розширити) у програмах.

Респонденти вказали наступні модулі/курси:

- олігофренія;
- основи цифрової грамотності в соціальній сфері (для ОПП освітнього ступеня «бакалавр»);
- лідерство та управління змінами в соціальній роботі (для ОПП освітнього ступеня «магістр»).

Висновок: доцільно оновити та розширити зміст освітньо-професійних програм з урахуванням сучасних вимог соціальної сфери, зокрема, для бакалаврського рівня актуальним є впровадження курсу з основ цифрової грамотності в соціальній сфері, що забезпечить формування необхідних цифрових компетентностей; для магістерського рівня доцільним є введення дисципліни з лідерства та управління змінами в соціальній роботі, яка сприятиме розвитку управлінських і стратегічних навичок.

6. Інноваційні підходи або практики, які доречно додати у підготовку здобувачів.

- 75% респондентів визначили – інтервенції у сфері ментального здоров'я.
- 25% респондентів визначили – кризове консультування онлайн.
- 50% респондентів визначили – робота з травмами в громадах.
- 75% респондентів визначили – робота в мультидисциплінарних командах.
- 50% респондентів визначили – технології групової підтримки.

Висновок: наявний високий запит роботодавців на впровадження сучасних інноваційних підходів у підготовку здобувачів. Необхідно системно оновлювати зміст освітньо-професійних програм із посиленням їх практико-орієнтованості, психологічної та цифрової складової. Вони також вказують на зростаючу роль міждисциплінарного підходу у підготовці соціальних працівників, необхідність інтеграції сучасних методів роботи з ментальним здоров'ям і кризовими ситуаціями, а також розширення практик командної взаємодії та роботи з громадами. Отримані дані вказують на потребу адаптації освітнього процесу до нових соціальних викликів і реалій професійної діяльності.

7. Нові професійні виклики у сфері соціальної роботи/педагогіки, які ще не відображені в ОП.

Респонденти вказали наступні виклики:

- олігофренія;
- ментальне здоров'я;
- психологічна підтримка;
- робота в умовах надзвичайних ситуацій та криз.

Висновок: доцільно актуалізувати нові професійні виклики у сфері соціальної роботи та соціальної педагогіки, які потребують відображення в освітньо-професійних програмах. Необхідно посилити психологічну та кризову підготовку майбутніх фахівців, розширити зміст освітніх компонентів, пов'язаних із підтримкою різних категорій населення у складних життєвих обставинах. Водночас отримані дані вказують на доцільність інтеграції міждисциплінарного підходу та практикоорієнтованих методів навчання, що дозволить більш ефективно реагувати на сучасні виклики соціальної сфери.

8. Загальні коментарі або побажання до змісту ОПШ чи підходів до підготовки фахівців.

Респонденти вказали коментарі та побажання:

- більше практичних занять;
- посилити практичну підготовку;
- акцентувати роботу в громаді;
- інтегрувати цифрові інструменти та міждисциплінарні підходи.

Висновок: чітко виражений запит роботодавців на посилення практичної складової підготовки здобувачів. Доцільно акцентувати освітній процес на роботі в громаді як ключовому напрямі професійної діяльності соціального працівника; активно інтегрувати цифрові інструменти та міждисциплінарні підходи у зміст освітньо-професійних програм, що відповідатиме сучасним вимогам професійного середовища. Отримані дані вказують на потребу системного оновлення практичної підготовки з орієнтацією на реальні умови соціальної роботи та сучасні технології надання соціальних послуг.

Загальні висновки

Результати опитування роботодавців щодо вдосконалення змісту і практичної спрямованості освітньо-професійних програм спеціальності 231 Соціальна робота свідчать про високий рівень їх відповідності потребам професійної сфери та актуальним вимогам ринку праці. Роботодавці

відзначають чіткість цілей освітніх програм, їх зрозумілість та загальну якість підготовки випускників.

Водночас визначено низку напрямів для подальшого вдосконалення. Найбільш проблемною зоною є недостатній рівень сформованості практичних навичок, зокрема оформлення професійної документації, кризової комунікації та кейс-менеджменту. Також підкреслюється потреба у посиленні підготовки до роботи в умовах криз, надзвичайних ситуацій, а також у сфері ментального здоров'я та психологічної підтримки.

Роботодавці акцентують увагу на необхідності розширення практичної складової навчання, збільшення кількості практичних занять, активного впровадження роботи в громаді, використання цифрових інструментів, а також розвитку міждисциплінарних підходів. Окремо підкреслюється важливість формування навичок фасилітації, медіації, роботи в мультидисциплінарних командах та застосування сучасних технологій соціальної роботи.

Отримані результати підтверджують актуальність і затребуваність освітніх програм, водночас окреслюють чіткі орієнтири для їх подальшого оновлення з метою підвищення практичної підготовки та конкурентоспроможності випускників.